

Váš dopis čj. / sp. zn.: --/--
Ze dne / doručeno dne: 4. 12. 2024 / 4. 12. 2024
Naše čj.: NPÚ-311/109771/2024, NPÚ-311/109778/2024
Vyřizuje / linka: Mgr. Holeček / 273
Spisový znak: 186

Praha 19. 12. 2024

Vyřízení žádosti o informace podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Na Vaši žádost o podání informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, kterou obdržel Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze dne 4. 12. 2024, Vám sdělujeme následující:

K dotazu, „která konkrétní osoba začala uvažovat o památkové ochraně areálu bývalého nákladového nádraží Praha – Žižkov“. Prohlašování kulturních památek dle zákona č. 20/1987 Sb. je v gesci Ministerstva kultury ČR. Návrhy na prohlášení věci či objektů za kulturní památku podávají odborné složky památkové péče, může tak však činit jakákoli právnická či fyzická osoba ČR. Hlavní budova bývalého nákladového nádraží Žižkov je chráněna od 12. 3. 2013. V památkovém katalogu Národního památkového ústavu (<https://pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/hlavni-budova-byvaleho-nakladoveho-nadrazi-zizkov-120234679>) jsou přístupny základní údaje o jeho památkové ochraně i o jeho prohlášení.

První návrh na prohlášení nákladového nádraží za kulturní památku inicioval tehdejší Pražský ústav památkové péče již v roce 1996. Po opakovaných aktualizovaných podnětech a urgencích pak Ministerstvo kultury v roce 2010 zahájilo správní řízení, výsledné rozhodnutí o prohlášení za kulturní památku nabylo právní moci dne 12. 3. 2013.

Výraznou iniciativu pro zachování nákladového nádraží vyvinuli v té době také zástupci MČ Praha 3. Význam této industriální památky je reflektován v četné odborné literatuře a ve specializovaných oborových soupisech, např. v rámci činnosti Výzkumného centra průmyslového dědictví při ČVUT (<http://www.industrialnitopografie.cz/karta.php?zaznam=V000242>)

K dotazu „proč nebyly zbourány komíny bývalého lihovaru Zlíchov... a dalších komínů v Praze“ uvádíme:

- komíny a obdobné prvky jsou součástí industriálního historického dědictví, jehož význam ve strukturách sídel je oceňován s postupující dobou stále více; z pohledu legislativy jsou komíny stejně důležitým svědkem doby jako jiné tradičně oceňované části budov
- objekt bývalého lihovaru Zlíchov, stejně jako mnoho jiných objektů požívajících nějakou formu památkové ochrany je v soukromém vlastnictví; financování je tedy zajištěno ze zdrojů nezatežujících veřejné rozpočty
- starší již nevyužitá komíny jsou často prvkem, který může s úspěchem sloužit pro větrání objektu či pro vedení řady moderních technologií; komíny, ale mohou mít i netradiční využití; dobrým příkladem zde může být právě Vámi uváděný komín bývalého lihovaru Zlíchov, který vlastník zamýšlí využít jako rozhlednu.
- dále podotýkáme, že objekt bývalého pivovaru Libeň není památkově chráněn (pouze ochranné pásmo PPR) a vlastník tak může s areálem – z hlediska památkové péče - nakládat velmi volně.

Dále uvádíme, že pokud objekt požívá některou z forem individuální, nebo plošné památkové ochrany (NKP, KP, MPR, MPZ) je dle zákona o Státní památkové péči a dle správního řádu nutné v případě přípravy stavebního zásahu požádat výkonný orgán památkové péče o vydání rozhodnutí či o vydání závazného stanoviska. V rámci správního řízení je pak vždy zvažováno, jakým způsobem připravované práce zasáhnou do chráněných hodnot dané stavby. V obecné rovině jsou komíny integrální součástí staveb, a proto jsou též předmětem ochrany (v rozsahu určeném danou formou právní ochrany). Přístup je však vždy individuální a reflektuje reálnou situaci. Podstatný je – jak již zmíněno – záměr vlastníka, zvažována je samozřejmě památková hodnota konkrétního prvku, jeho stav či jeho role ve střešní krajině. Jinak bude postupováno např. u barokního komínu v exponovaném prostřední malostranských střezech, jinak například u komínového tělesa utilitárního objektu z druhé poloviny 20. století.

S pozdravem

PhDr. Jaroslav Podliska, Ph.D.
ředitel